

Vergaderjaar 2018–2019

30 180

Conferentie van Voorzitters van de parlementen van de Europese Unie

T/ Nr. 31

VERSLAG VAN EEN CONFERENTIE

Vastgesteld 5 juni 2019

Op 23 en 24 april 2018 vond in Tallinn, Estland, de jaarlijkse Conferentie van Voorzitters van de parlementen in de Europese Unie plaats. Namens de Eerste Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, mevrouw **Broekers-Knol**, deel. Zij werd ambtelijk begeleid door de Griffier, de heer **Hamilton**, en de stafmedewerker Europa, mevrouw **Van den Driessche**. Namens de Tweede Kamer der Staten-Generaal nam de Voorzitter, mevrouw **Arib**, hieraan deel. Zij werd ambtelijk begeleid door de griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken, de heer **Van Haaster**, en de stafadviseur protocol, mevrouw **Pos**. De delegatie brengt als volgt verslag uit. De Voorzittersconclusies zijn als bijlage bij het verslag toegevoegd¹.

De Voorzitters van de parlementen beogen met deze jaarlijkse conferentie informatie en *best practices* uit te wisselen en parlementaire samenwerking te stimuleren. Onder Ests voorzitterschap is ervoor gekozen de conferentie in het teken te plaatsen van de toekomst van Europa en van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB) van de EU. Verschillende key note sprekers waren uitgenodigd om de sessies in te leiden, onder wie de Voorzitter van het Europees Parlement, de heer **Antonio Tajani**, en de Voorzitters van de parlementen van Polen, Slowakije en Letland en van de Franse *Assemblée nationale*, de Duitse Bundestag en de Oostenrijkse Nationale Raad.

Toekomst van Europa

De eerste sessie vond plaats op maandag 23 april en was gewijd aan de toekomst van Europa. In de bijdragen van sprekers kwamen onder andere aan de orde het betrekken van de burger bij het debat over de toekomst van de Unie en de rol van nationale parlementen, de gezamenlijke uitdagingen waar de Unie voor staat en het toekomstige meerjarig financieel kader.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

De Voorzitter van de Eerste Kamer nam tijdens het debat het woord en wees op het nieuw elan voor de Unie, sinds Brexit, waarin Frankrijk en Duitsland nu het voortouw nemen. **Broekers-Knol** sprak uit dat deze landen zich in hun visie voor de Unie moeten verzekeren van steun van andere lidstaten. De Unie is echter waar de toekomst ligt, met name op de uitdagingen die gemeenschappelijk zijn voor ons lidstaten: migratie, klimaat, veiligheid en terrorismebestrijding. Bij het vormgeven van de toekomst van Europa moet de steun en het vertrouwen van de burger echter centraal staan; meer transparantie in besluitvorming is cruciaal voor burgers om vertrouwen te kunnen hebben in de Europese instellingen. Broekers-Knol riep in dat kader alle parlementen tot slot op om zich actief op te stellen om via hun regeringen meer openheid in het Europese wetgevingsproces te betrachten. Deze oproep is geheel in lijn met de gezamenlijke inzet van de Eerste en Tweede Kamer om transparantie in EU-besluitvorming te bevorderen. In november 2017 werd een gezamenlijk position paper getiteld «*Opening up closed doors: Making the EU more transparent for its citizens*» aan de EU-instellingen aangeboden (zie Kamerstuk 22 660, nr. 67).

Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid van de EU

De tweede dag van de conferentie op dinsdag 24 april stond in het teken van het Europees beleid inzake veiligheid en defensie. De aanwezige sprekers brachten met name de huidige dreigingen voor de veiligheid van de Europese Unie te berde en het recente besluit tot permanent gestructureerde samenwerking in Europese missies en operaties (PESCO). Ook over de verhouding van PESCO met de NAVO en de uiteenlopende procedures die momenteel nog in de nationale parlementen bestaan ten aanzien van militair optreden is in deze sessie uitgebreid gesproken.

Ankie Broekers-Knol waarschuwde in haar bijdrage aan het debat voor de nieuwe vormen van oorlogsvoering in de 21ste eeuw die de Unie voor nieuwe uitdagingen stelt. Zij ziet de verdieping van de samenwerking tussen lidstaten van de Unie op het gebied van veiligheid en defensie in dit kader als een positieve en noodzakelijke stap die vooral in het eigen belang van de lidstaten is. Immers, eendracht maakt macht. Broekers-Knol waarschuwde echter dat ook hier vertrouwen van de burger in het gezamenlijk optreden van de lidstaten centraal moest staan.

Ten aanzien van de Westelijke Balkan benadrukte Broekers-Knol het belang van stabiliteit in de regio voor Europa en wees zij op de groeiende invloed die andere staten in deze regio krijgen, waaronder Rusland en China. Zij herhaalde echter dat uitbreiding van de EU gebonden is aan voorwaarden, waaronder respect voor de fundamentele waarden van de EU.

Conclusies

Aan het eind van de conferentie vond een debat plaats over de ingediende amendementen bij de concepttekst van de Conclusies. Vanuit de Eerste Kamer waren twee amendementen ingediend. Een amendement waarin wordt gewezen op de conditionaliteit van de uitbreiding van de Unie en een amendement over transparantie in de besluitvorming van de Europese instellingen. Beide amendementen zijn verwerkt in de tekst van de conclusies. De conclusies zijn bij consensus vastgesteld aan het eind van de Conferentie.

Ontmoetingen van de Eerste Kamervoorzitter en marge van de conferentie

De Voorzitter van de Eerste Kamer had en marge van de Conferentie een bilaterale ontmoeting met de Voorzitter van de Franse Senaat, de heer **Gérard Larcher**. De heer Larcher had, samen met de heer Bizet, voorzitter van de commissie voor Europese Zaken van de Franse Senaat, mevrouw Broekers-Knol uitgenodigd voor een gesprek over de banden tussen de beide senaten mede met het oog op de toekomstige relaties in de Europese Unie. De heer Larcher lichtte eveneens de recente constitutionele ontwikkelingen in Frankrijk toe die de Senaat en Assemblée nationale zullen raken.

De Voorzitter van het Albanese parlement, de heer **Gramoz Ru  i**, had en marge van de Conferentie een bilateraal gesprek aangevraagd met de Voorzitter van de Eerste Kamer, met als oogmerk de bespreking van de aspiratie van Albanië op uiteindelijke toetreding tot de Europese Unie. De Voorzitter heeft toegelicht dat regionale stabiliteit cruciaal is voor Europa. Zij juicht in dit kader de voortgang van Albanië als kandidaat-lidstaat en de verdieping van het engagement van de Unie toe. Broekers-Knol benadrukte echter dat toetreding tot de Unie is gebonden aan voorwaarden, waaronder met name vereiste hervormingen met het oog op het respect voor de fundamentele waarden van de Unie.

Ontmoetingen van de Tweede Kamervoorzitter en marge van de conferentie

Voorafgaand aan de conferentie bracht de Voorzitter van de Tweede Kamer een kort werkbezoek aan «e-Estonia», de organisatie die in opdracht van de Estse regering de publieke dienstverlening aan burgers en bedrijven heeft gedigitaliseerd. De Voorzitter werd ontvangen en gebrieft door de Estse oud-parlementariër en -bewindspersoon mevrouw **Liia H  nni**. Estland geldt als de voorloper in de EU en zelfs in de wereld op het gebied van digitalisering van overheidsdiensten en -producten. Aan de hand van een persoonlijk ID-nummer kunnen Estse burgers nagenoeg al hun zaken met de overheid elektronisch afhandelen. Ook kunnen de Esten vanaf hun thuiscomputer elektronisch stemmen voor de parlementsverkiezingen.

En marge van de conferentie had de Voorzitter van de Tweede Kamer een bilateraal onderhoud met haar ambtgenoot van de Duitse Bondsdag, de heer **Wolfgang Sch  uble**, over parlementaire samenwerking in bilateraal en Europees verband. Tevens sprak de Voorzitter kort met haar Bulgaarse ambtgenoot, mevrouw **Tsveta Karayancheva**, over de parlementaire dimensie van het Bulgaarse EU-voorzitterschap en de ervaringen tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap in 2016.

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
Broekers-Knol

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
Arib